

Mysteriet Olaf Ottersbo

Av Erik Eikebrokk og Alexander Killingberg, Fosna-Folket

Tlf: 470 70 162

Epost: alexander.killingberg@fosna-folket.no

Arbeidet ble publisert på nett og papir i Fosna-Folket i perioden 29. juni – 17. desember 2017.

Oversikt over bidrag som ønskes vurdert, ligger i et eget dokument.

Vi har dessuten kopiert nettsakene og limt dem inn i et PDF-dokument. Dette for å lette juryens arbeid. Vi oppretter i tillegg en plussbruker for juryen.

PDF-er fra papiravis ligger som egne dokumenter.

Alle episodene av dokumentarfilmen er lastet opp som selvstendige filer.

Metoderapport:

Klokken 14.27 søndag 22. mai 1977 lettet 41 år gamle Olaf Ottersbo fra Ørland flystasjon med sitt privateide F-172G en-motors propellfly. Han forsvant sporløst den dagen. Til tross for søk med helikopter og fly fra luften, dykking i sjøen og en rekke tips, ble Ottersbo og flyet aldri funnet. Ikke så mye som en liten vrakdel er påvist å stamme fra flyet. I 40 år har familie og venner grublet og spekulert. Forsvinningen er fremdeles tung å bære for dem som sto Olaf Ottersbo nærmest.

Saken er ganske unik i norsk sammenheng. Statens havarikommisjon for luftfart kjenner ikke til lignende hendelser de siste 20-30 årene: At et fly forsvinner sporløst i Norge og ikke blir funnet. Til tross for det, var saken relativt ukjent da Fosna-Folket startet arbeidet med den i mai 2017.

Jeg, Alexander Killingberg, hørte om historien for første gang da jeg var på et reportasjeoppdrag for Adresseavisen for flere år siden. Jeg tenkte at dette var en svært interessant sak som jeg en gang ville gjøre noe mer utav. Men hvis jeg skulle lage noe om historien, så skulle det gjøres grundig. Og jeg visste at det kom til å ta tid. Saken har ligget i bakhodet hele tiden, og våren 2017 bestemte jeg meg for å prøve på nytt. Jeg fikk da med meg Erik Eikebrokk, en særdeles dyktig reportasjejournalist som nettopp hadde startet i Fosna-Folket.

I dette prosjektet har vi fortalt historien om Olaf Ottersbo så detaljert og grundig som den aldri har blitt fortalt før. Vi har fått fram mange elementer som tidligere har vært ukjent for allmennheten. Saken ble også dekket dag for dag like etter forsvinningen i 1977, men dekingen den gang fremstår likevel som noe overfladisk. En rekke viktige vitneutsagn gikk under radaren i avisene. Det var Adresseavisen som gikk mest grundig inn i forsvinningsmysteriet i 1977, men avisa konsentrerte seg da om en teori om at Ottersbo styrte ved Frosta.

Med unntak av dem som ikke er i blant oss lenger, har vi intervjuet så å si alle som sto Ottersbo nærmest. Vi har lagt vekt på å snakke både med de som kjente ham som person, og de som kjente ham mest gjennom pilotmiljøet. På denne måten har vi gitt leserne en mulighet til å bli kjent med Ottersbo. Det var svært viktig for oss å få intervjuet Agnes Sundli som var gift med ham. Hun ga oss en detaljert skildring av sitt siste møte med Ottersbo den dagen han forsvant. I tillegg intervjuet vi personer som var sentrale i leteaksjonen i 1977. Vi har også sporet opp de sentrale vitnene som står nevnt i politiets etterforskning. Flere er døde for mange år siden, og i de tilfellene har vi snakket med etterkommerne. Et par av vitnene husker ikke å ha vært i kontakt med politiet i forbindelse med saken. Det har uansett vært viktig for oss å prøve alle mulige veier til mer informasjon.

Vi var avhengige av dokumentene fra politiet og flyhavarikommisjonen for å kunne undersøke saken nærmere. Dette ble en tidkrevende prosess. Politiets etterforskningsdokumenter fra 1977 lå ikke der de skulle ligge i arkivene til lensmannen i Ørland og Uttrøndelag politikammer hos Statsarkivet.

Mappen manglet. Vi måtte derfor ut på en reise gjennom mange etater. Avinor, Hovedredningssentralen og flere andre ble kontaktet, men med negativt svar. Etter litt over en måned, ble papirene etter flere henvendelser til slutt funnet i arkivet til havarikommisjonen. Deretter dukket havarirapporten opp hos Riksarkivet i Oslo. Dokumentene ga oss en oversikt over vitneobservasjoner som ble meldt inn i 1977, alle relevante tidspunkt i saken og etterforskningskrittene politiet foretok seg.

Vi bestemte oss tidlig for å dele opp historien i flere episoder. I første omgang planla vi å fortelle den i fire deler. Første sak skulle gi leseren en smakebit på historien og mysteriet samt en detaljert beskrivelse av det som skjedde den dagen Ottersbo forsvant. Andre del skulle fokusere på Ottersbo som person og ulykken han var involvert i tre år før forsvinningen, der en nær bekjent omkom. Målet med dette var å gi leseren et sterkere forhold til mennesket Olaf Ottersbo. Sak tre og fire skulle begge handle om etterforskningen og leteaksjonen i 1977 samt de forskjellige teoriene.

Vi ble på et tidlig stadium enige om å ta i bruk alle virkemidler. Derfor ble det laget en lengre videoreportasje til hver av de fire første episodene. Jeg komponerte og spilte inn filmmusikken selv. Alternativet var å bruke musikk som var laget til andre formål, og det ville aldri blitt det samme. Musikken setter stemningen i en dokumentar. Etter hvert som jeg ble bedre kjent med historien, hørte jeg hvilke toner jeg ville fargelegge den med.

Vi leide et identisk Cessna-fly som det Ottersbo forsvant med, og fikk en pilot fra Ørland flyklubb til å fly oss den ruta vi mente det var mest sannsynlig at Ottersbo fløy. Da fikk vi en mengde svært viktige videoklipp fra lufta som vi kunne benytte i dokumentarfilmen. Klippene ble også veldig troverdige i og med at cockpiten i flyet vi lånte var så å si prikk lik Olaf sin. De fleste som ble intervjuet til papir og nett, ble også intervjuet på video. Det er viktig å påpeke at vi i utgangspunktet lagde en dokumentarfilm i fire episoder. De fire første delene har derfor samme form med intro og outro. Etter hvert som det ble flere artikler, planlegging av søk og ekspedisjon, ble det til at vi produserte flere videoreportasjer. Ikke alle disse episodene har den samme røde tråden i oppbygning som de fire første episodene. Til sammen har alle delene av dokumentarfilmen en total spilletid på over 1 time og 15 minutter.

Historien om Olaf Ottersbo er et mysterium. Det vi ikke vet svaret på, har en tendens til å fascinere oss mennesker. I dette tilfellet var det «bare» et lite småfly med én person som forsvant. Likevel er denne historien viktig å fortelle. Den har elementer som er svært relevante for mange. Det å ikke få svar, er en følelse mange vil kjenne seg igjen i. Det Agnes Sundli har opplevd, er et ekstremt tilfelle. Ektemannen forsvant helt sporløst, og det manglet ikke på ville teorier etterpå. Noen mente til og med at de hadde sett ham oppi Budalen.

I dette prosjektet har vi presentert en hittil ukjent teori om hvor Ottersbos fly kan ha styrtet. Teorien om Holvatnet kan ikke uten videre avvises, selv om vi tidlig konkluderte med at Trondheimsfjorden utenfor Agdenes var et mer sannsynlig sted. Vi har i prosjektet også vurdert Frosta-teorien, som Adresseavisen fokuserte på i 1977.

Etter å ha gjennomgått hele politiets etterforskning på nytt, anså vi Agdenes-teorien som mest sannsynlig. 57-årige Margot Brevik hadde sett noe falle ned i sjøen nedenfor huset i Mølnebukt i Agdenes i det aktuelle tidsrommet søndag 22. mai 1977. Hun ble avhørt av politiet to dager senere. Mølnebukt ligger rett i innflygningen til Ørland flystasjon. Tidspunktet da Brevik observerte dette, stemmer også med den innmeldte flytiden fra Ottersbo. Dessuten hadde flere andre vitner observert småfly i Agdenes i dette tidsrommet. De som bidro i letearbeidet i 1977, anså også Trondheimsfjorden utenfor Mølnebukt som det mest sannsynlige havaristedet.

Vi sporet opp huset hvor Margot Brevik gjorde observasjonen fra i 1977. Sønnen Harald viste oss vinduet som hans mor kan ha sett flystyrten fra. Vi gjorde nye undersøkelser på stedet. Vi tok en rekke bilder, video og gjorde vurderinger rundt hvilke områder av fjorden som var synlige fra vinduet. I avhørsdokumentene gikk det frem at Margot mente at det hun hadde sett også kan ha vært en måse. Da vi lånte Cessna-flyet, sørget vi for å få filmet flyet med en måse i samme bilde. Videre gjorde vi observasjoner av måser i fjæra fra Margots hus. En måse må ha vært et såpass normalt syn for Margot at hun neppe ville ha reagert nevneverdig.

Vårt opprinnelige mål var å gå grundig inn i mysteriet og fortelle historien så levende og detaljert som mulig. Samtidig drømte vi allerede tidlig i prosessen om å få til et søk. Vi anså imidlertid dette som lite sannsynlig. Vi regnet med at det ville bli svært kostbart, men samtidig håpet vi at vår dekning av saken skulle gjøre et mulig søk interessant for andre aktører. Vi tok tidlig kontakt med avdeling for marin teknikk ved NTNU. Vi hang på og sendte flere henvendelser, før vi til slutt fikk et positivt svar. De kunne muligens bidra med et søk, men de hadde ikke ressurser til å søke på dypt vann høsten 2017. Like etterpå tok Ørland-firmaet Norsk Havservice AS kontakt og tilbød seg å gjøre et søk i løpet av høsten. De hadde lest om mysteriet Olaf Ottersbo i Fosna-Folket og ble interessert i prosjektet. Vi var dermed klare til å gjøre det mest omfattende søket etter flyet på 40 år, og dette takket være at vi hadde sett på saken på nytt. I 1977 var det frivillige som ofret mest i jakten på et svar. Erling Ågren druknet da de dykket etter flyet ved Mølnebukt. Han overlevde med et nødskrik. Den gang leide ikke redningsetatene inn nødvendig utstyr for å foreta et ordentlig søk i sjøen der det sentrale vitnet hadde gjort sin observasjon.

Interessen for vårt prosjekt om Ottersbo vokste etter hvert som vi publiserte flere artikler. Nye tips strømmet også inn. Flere mente å ha sett Ottersbos fly den aktuelle søndagen for 40 år siden. En del tips virket lite sannsynlige, men noen observasjoner stemte godt med de øvrige opplysningene i saken. Fosna-Folket mottok også flere positive tilbakemeldinger på artiklene. «Jeg vil påstå at denne historien om Olaf Ottersbo er den aller beste som er skrevet i Fosna-Folket», kommenterte en leser under artikkelen om Margot Breviks vitneobservasjon.

Like etter at vi hadde publisert de fire planlagte sakene om mysteriet Olaf Ottersbo, fikk vi kontakt med et helt spesielt vitne. Det var barnebarnet som fortalte at bestemoren hadde snakket om en mulig flystyrt for flere år siden. Selv var ikke vitnet spesielt gira på å stå frem i avisa, men hun gikk likevel med på å møte oss. Det endte med at hun fortalte sin historie med navn og bilde. Det hele virket nesten for godt til å være sant. Hvordan er det mulig å se et fly styrte i fjorden uten å melde ifra? Vitnet fortalte at ingen i familien trodde henne. Det ble sagt at hun bare snakket tull. Vi har undersøkt hennes vitneutsagn så godt det lar seg gjøre. Det er tilfelle at vitnet bodde bare noen hundre meter unna det andre sentrale vitnet Margot Brevik i 1977. Det nye vitnets sønn kunne fortelle at historien om flystyrten var noe han hadde hørt om i mange år, lenge før Fosna-Folket skrev om saken. Fosna-Folket har også intervjuet vitnets svigerinne. Hun skal ha vært til stede da det nye vitnet gjorde sin observasjon i 1977 og bekrefter historien.

Vi oppsøkte boligen hvor vitnet skal ha gjort observasjonen fra i 1977. Der gjennomførte vi samme undersøkelser som hos det andre vitnet. Hegg's vitneutsagn gjorde også at vi utvidet det aktuelle søkeområdet i fjorden.

Høsten 2017 startet planleggingen av søket. Norsk Havservice er et firma som driver med helt andre oppdrag enn søk etter fly. De var derfor villige til å sette av kun en eller to arbeidsdager til søket. Ut ifra de to sentrale vitneobservasjonene, avgrenset vi et relativt stort søkeområde i fjorden. Vi ønsket å kartlegge sjøbunnen fra land inne ved Mølnebukt og ned til 400 meters dyp cirka midt i fjorden. Et avansert ekkolodd skulle brukes til å skanne sjøbunnen fra overflaten. Dette ville gi et tredimensjonalt kart hvor det ifølge Norsk Havservice skulle være mulig å se et småfly, i hvert fall dersom flyet fortsatt var relativt intakt.

Den 5. oktober var det endelig klart for søk. Fosna-Folkets sak fikk da nasjonal oppmerksomhet. VG, TV2, NRK, Adresseavisen, Hitra-Frøya, Avisen Sør-Trøndelag og flere andre medier hengte seg på dekningen. Til tross for lovende værmelding på forhånd, ble det tidlig klart at sjøen var mer urolig enn antatt. Det skapte problemer for søket. Vi fikk gode data ned mot 100-150 meters dyp, men på 200-300 meters dyp ble det vanskelig og umulig å få tegnet et detaljert kart av sjøbunnen. Sjøen er 400 meter dyp i store deler av søkeområdet, og vi fikk dermed undersøkt et langt mindre område enn vi hadde planlagt. Dette var skuffende, men likevel vanskelig for oss å forutse. Vi fikk likevel undersøkt et område på 1200 x 500 meter, og vi kan med stor sikkerhet utelukke at flyvraket ligger helt inne ved land i Mølnbukt.

Vi har gjort det vi kan for å gi Olaf Ottersbos pårørende et svar. Det er bare Fosna-Folket som har forsøkt siden 1978, og vi har ikke gitt opp. Etter første søk, var planen å prøve på nytt senere høsten 2017. Vi ventet da på en kveld med blikkstilte sjø og optimale søkeforhold. Det ble en høst med mye uvær og vind. De to, tre gangene værforholdene var optimale, hadde ikke Norsk Havs-service anledning til å bistå med søket. Og vi var og er selvfølgelig helt avhengige av andre for å få gjennomført søket.

Da det nærmet seg jul, begynte vi å undersøke hvilke andre aktører som har utstyr til å søke på store dyp. Etter flere avslag, fikk vi til slutt napp hos Norges Geologiske Undersøkelse (NGU). De har sagt seg villig til å kartlegge vårt søkeområde våren 2018. Også dette søket vil være væravhengig. NGU kan heller ikke gi noen garantier for hvor detaljerte kart over sjøbunnen man kan få på 400 meters dyp. Det er imidlertid gode sjanser for at vi i løpet av våren får kartlagt en langt større del av søkeområdet.

Å finne Olaf Ottersbos lille privatfly et sted på sjøbunnen er en formidabel oppgave. Det utslitte begrepet om nåla og høystakken kommer her til sin rett. Selv om vi ikke lykkes med å finne flyet nå, så har vi økt sjansene for at det en gang blir funnet. Vi har gjort saken kjent. I tida fremover er det flere og flere som vil undersøke sjøbunnen. Dersom noen skulle komme over en vrakdel, har vi økt sjansen for at det settes i forbindelse med Ottersbo-forsvinningen. Før vi skrev om mysteriet, var dette en glemt sak.

Etterforskningen i 1977 ga ikke noe svar. Ikke en gang en god pekepinn. Utad fremsto det som totalt uklart hvor Ottersbo forulykket. Vi har gjennom vår dekning av saken sannsynliggjort en løsning på mysteriet. Vi kan ikke utelukke andre teorier, men vitneutsagn og andre saksopplysninger peker mot Trondheimsfjorden utenfor Agdenes som den mest logiske løsningen. Svaret på mysteriet Olaf Ottersbo finnes – det har bare ikke blitt funnet ennå.

*14. januar 2017, Stadsbygd
Journalist Erik Eikebrokk
Ansvarlig redaktør Alexander Killingberg
Lokalavisa Fosna-Folket*